

ρὰς τῶν διαπραγματεύσεων ἐπὶ τῷ σκοπῷ τῆς ἐνώσεως τῶν ἐκκλησιῶν, αἵτινες ἐβουκόλησαν τοὺς χριστιανούς τῆς Δύσεως δι' ἀπατηλῆς φαντασμαγορίας ἐπὶ πλεόν τοῦ αἰῶνος. Ἀλλ' ἡ ἀπόπειρα αὕτη ὑπῆρξε ματαία καὶ ὀλίγον εἰλικρινής. Ἡ ἐνωσις, παραδεχθεῖσα ἐν Λουγδούνῳ ὑφ' ὅλας τὰς πρὸς τὴν Δύσιν εὐνοϊκὰς παρχωρήσεις, ἐπανηγυρίσθη μετὰ τῆς μεγαλειτέρας ἐξωτερικῆς πομπῆς ἐν Ἀγίᾳ Σοφίᾳ· ἀλλὰ διὰ τὸν λαὸν καὶ τὸν κληρὸν ἡ ἐορτὴ ἐκείνη ἦτο ἀπλούς τύπος· μετὰ δὲ τὸν θάνατον τοῦ Μιχαήλ, μία τῶν πρώτων πράξεων τοῦ διαδόχου τοῦ ὑπῆρξεν ἡ ἐξάγνις τῆς Ἀγίας Σοφίας, καὶ ἐν τῇ Ἀγίᾳ Σοφίᾳ αὐτῆς τῆς ἐθνικῆς ἐκκλησίας, μετὰ τὴν βεβήλωσιν ἣν τέως ὑπέστη ἐνώπιον τῶν Ἀνατολικῶν ὀρθοδόξων.

(Τὸ τέλος εἰς τὸ προσεχὲς φυλλάδιον.)

ΟΠΟΙΑ ΤΙΣ ΕΙΝΑΙ Η ΑΜΕΡΙΚΗ

ἡ

ΠΕΡΙΗΓΗΣΙΣ ΤΟΥ ΜΑΡΚΕΛΛΟΥ ΜΠΟΝΩ.

Α'.

*Ἐξιστόρησις τῆς εἰς Ἀμερικὴν
ἀναχωρήσεώς μου.*

Λέγουσιν ὅτι ἠδυνόμεθα ἔχει μόνον περιηγούμενοι, ἀλλὰ καὶ συγγράφοντες κατόπιν τὰς ἐκ τῆς περιηγήσεως ἐντυπώσεις ἡμῶν. Ἄλλοι δὲ τοῦναντίον διίσχυρίζονται ὅτι πολὺ μεγαλητέραν εὐχαρίστησιν ἀπολαμβάνομεν καθήμενοι εἰς τὴν οἰκίαν μας, τὸν μὲν χειμῶνα παρὰ τὴν ἐστίαν, τὸ δὲ θέρος εἰς τὴν δρόσον, καὶ ἀναγινώσκοντες τὰς διηγήσεις τῶν περιηγητῶν, ἐν αἷς ἐξιποροῦσιν ὁποίους καὶ ὁπόσους κινδύνους ὑπέφερον ἢ ἀπέφυγον καὶ τὰ παντὸς ἀξιοπερίεργα τὰ ὅποια εἶδον ἢ δὲν παρετήρησαν. Ὅπως δὴποτε εἶναι δυσκολώτατον πρᾶγμα ν' ἀποφανθῇ τις ποῖον τῶν δύο εἶναι τὸ προτιμότερον, διότι ἐνταῦθα ἡ κρίσις ἐπηρεάζεται ὑπὸ τῆς ὀρέξεως, ὑπάρχει δὲ σοφωτάτη παροιμία ὅτι, «οὐδεὶς περὶ ὀρέξεως καὶ χρωματός λόγος.»

Ἐγὼ ἐν τούτοις ἐπειδὴ ἐκ περιστάσεων περιεργωτάτων καὶ τοιούτων, οἶαι δὲν παρέρχονται ἐν σιωπῇ, ἠναγκάσθην νὰ ἐπισκεφθῶ πλείστα μέρη τῶν ἠνωμένων πολιτειῶν τῆς Ἀμερικῆς, ἔκρινα καλὸν νὰ σημειώσω τροχάδην καὶ καθ' ὅσον ἡ μνήμη μ' ἐβοήθει, τὰ περιεργότερα τῆς ὑπερωκεανίου περιηγήσεώς μου.

Ἐταξίδευσα κατὰ τὸν μῆνα Ἰούλιον τοῦ 1859 καὶ ἰδοὺ διατί.

Ὀνομάζομαι Μάρκελλος Μπονώ, ἔχω εἰς τὴν βράχιν μου τριάκοντα σχεδὸν ἔτη καὶ εἰμαι καλλιτέχνης ἢ, πεζότερον εἰπεῖν, ἐπαγγέλλομαι τὸν ζωγράφον. Ἄτιμον ἔργον ἡ ζωγραφικὴ θεοαίως δὲν εἶναι, δὲν εἶναι ὅμως καὶ λίαν ἐπικερδὲς, ἀφότου μάλισα ὁ ἥλιος ἀντὶ εὐτελεστάτης ἀμοιβῆς κατασκευάζει εἰκόνας καὶ εἰκόνας πανομοιωτύπους δυστυχῶς! Τὸ νὰ λάβῃ λοιπὸν ζωγράφος ἐπίχειρος, δηλαδὴ ζωγράφος ἔχων σάρκα καὶ ὀστέα, παραγγελίαν νὰ ζωγραφίσῃ εἰκόνας εἶναι εὐτυχία σπανιώτατα ὁσημέραι παρεχομένη εἰς τοὺς μετρίους ζωγράφους, οἷος εἰμι ἐγώ. Δι' ὃ μεγάλως ἐξεπλάγην καὶ ἐχάρην ἐνταυτῷ λαβὼν πρῶταν τινα ἐπιστολὴν παρὰ τοῦ γραμματέως τοῦ σὲρ Ἰακώβου Κλίντον ἀρχαίου ταγματάρχου τῶν σωματοφυλάκων (horse guards) καὶ κατόχου κολοσσαίας περιουσίας, δι' ἧς προσεκαλούμην νὰ μεταβῶ ἀνυπερθέτως εἰς τὸ μέγαρον τοῦ ἐκατομμυριωτάτου καὶ εὐγενεστάτου τούτου κυρίου τοῦ καταγομένου ἐξ ἀρχαιοτάτης βαρωνικῆς οἰκογενείας διὰ νὰ ζωγραφίσω τὴν εἰκόνα του.

Ἐνεδύθην λοιπὸν τάχιστα τὸ ἱμάτιόν μου, τὸ ὁποῖον εἶχον προωρισμένον διὰ τὰς κρίσιμους περιστάσεις καὶ μετέβην δρομαίως ἀπὸ τῆς πλατείας Βρεδᾶ ἔνθα ἔκειτο τὸ ἐργοστάσιόν μου εἰς τὸ προάστειον τοῦ Ἀγίου Ἰννορίου, ὅπου κατῴκει ὁ ταγματάρχης Κλίντον.

Τὸ ἄτομον τοῦτο, ἐνώπιον τοῦ ὁποίου πάραυτα μ' ἐπαρουσίασαν εἶχε τότε ἡλικίαν πεντήκοντα δύο ἐτῶν, ἀνάστημα μᾶλλον ὑψηλὸν καὶ ἀπεικονισμένην ἐπὶ τοῦ λεπτοφυοῦς καὶ εὐγενοῦς προσώπου του τὴν μελαγχολίαν ἐκείνην τὴν ἰδιάζουσαν εἰς τὴν ἀγγλοσάξωνικὴν φυλὴν, μελαγχολίαν κατ' ἐξοχὴν νοσηρὰν, ἀλλόκοτον, προκαλοῦσαν τὴν αὐτοχειρίαν καὶ ὀνομαζομένην ὁ σπλήν.

Ἐρρίψεν ἐπ' ἐμὲ βλέμμα ἀδιάφορον καὶ μοι εἶπεν εἰς καθαρωτάτην μὲν γαλλικὴν ὑπεραγγλίζουσαν δὲ προφορὰν,

— Εἰσθε ὁ Κύριος Μάρκελλος Μπονώ;

— Ναί, ταγματάρχα, ἀπεκρίθην.

— Σεῖς ζωγραφίσατε καὶ ἐξεθέσατε εἰς τὴν τελευταίαν ἐκθεσιν τὴν πομπὴν τῶν στρουθίων;

— Ἐγὼ αὐτὸς, ταγματάρχα.

— Μοὶ ἀρέσκει ἡ μέθοδός σας καὶ ἐπιθυμῶ νὰ ζωγραφίσῃτε τὴν εἰκόνα μου εἰς ὁλόκληρον. Πόσος χρόνος ἀπαιτεῖται πρὸς ἀποπεράτωσιν τοῦ ἔργου;

— Τοῦτο ἐξαρτᾶται, ταγματάρχα, ἐκ τοῦ ποσοῦ τοῦ χρόνου τὸν ὁποῖον θὰ μοὶ ἀφιερώσητε.

— Θὰ κάθημαι ἐνώπιόν σας ὅσῳ θελήσετε.

— Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ἐλπίζω νὰ ἀποπερατώσω αὐτὸ ἐντὸς δύο μηνῶν.

— Δύο μῆνες εἶναι παραπολὺ καὶ ἀνατρέπονται διὰ τῆς βραδύτητος ταύτης τὰ σχέδιά μου. Δὲν εἶναι δυνατόν ν' ἀποπερατωθῇ ἐντὸς ἐνὸς μηνός;

— Πρὸ παντὸς ἄλλου, ταγματάρχα, ἐπιθυμῶ τὸ ἔργον μου νὰ γείνῃ ἀντάξιον τῆς τιμῆς, ἣν μοὶ ἀπεδώκατε ἐκλέξαντές με ζωγράφον σας, ἐπομένως δὲν πρέπει νὰ βιασθῶ. Ἀλλ' ἐπὶ τέλους, ἀφοῦ δὲν μοὶ παραχωρεῖτε παρὰ ἓνα μόνον μῆνα, θὰ προσπαθῶ ὅσον τὸ ἐπ' ἐμοὶ νὰ ἐκπληρώσω τὴν ἐπιθυμίαν σας ἐντὸς τοῦ χρονικοῦ τούτου διαστήματος.

— Καθ' ἐκάστην, προσέθηκεν ὁ ταγματάρχης, ἀπουσιάζω δύο ὥρας ἀπὸ τῆς τρίτης μέχρι τῆς πέμπτης, μεταβαίνων πρὸς ἐπιτήρησιν μιᾶς οἰκοδομῆς μου, τὸ δ' ὑπόλοιπον τῆς ἡμέρας θὰ τὸ ἀφιερῶσω εἰς ὑμᾶς. Παρασκευάσατε λοιπὸν ὅ,τι ἀναγκαῖο διὰ ν' ἀρχίσωμεν ἀπὸ τῆς αὔριον.

Τὴν ἐπαύριον τρόντι ὁ σὶρ Ἰάκωβος Κλίντον παρέστη ἐνώπιόν μου καὶ ἔστη ἀκίνητος καὶ σιωπῆλος καθ' ὅλον τὸ διάστημα τῆς ἐργασίας μετ' ἀξιοθαυμάστου ὄντως εὐσυνειδησίας, οἷαν δὲν εὐρίσκει τις οὐδὲ εἰς τὰ συνήθη πρότυπα τὰ πέντε φράγκων μισθούμενα. Τὴν τρίτην δὲ ὥραν ἀκριβῶς ὁ ὑπηρέτης ἦλθε καὶ ἀνήγγειλεν ὅτι ἡ ἄμαξα ἦτο ἐτοίμη.

— Εἶναι ἡ ὥρα εἶπεν ὁ σὶρ Ἰάκωβος Κλίντον, τότε πρῶτον ἀνοίξας τὸ στόμα, κατα τὴν ὁποίαν ἀπέρχομαι πρὸς ἐπιθεώρησιν τῆς οἰκοδομῆς μου. Εἰς αὔριον λοιπὸν, κύριε Μάρκελλε Μπονώ. Δύνασθε ἐν τούτοις, προσέθηκε, νὰ διαμείνητε ἐνταῦθα ὅσῳ εὐαρεστεῖσθε καὶ νὰ ἐξακολουθήσητε τὴν ἐργασίαν ἐν τὸ κρίνετε ἀναγκαῖον.

Ἐμὲ ὅμως μὲ κατεκούρασεν ἡ μακρὰ καὶ σιωπηλὴ αὕτη συνέντευξις, θθεν ἐσύναξα ἐν τάχει τὰ ἐργαλεῖά μου καὶ ἀπῆλθον.

Τὴν ἐπαύριον τὰ πράγματα ἐπανελήφθησαν ἀπαραλλάκτως ὅπως καὶ τὴν προτεραίαν. Ὁ σὶρ Ἰάκωβος Κλίντον δὲν εἶπε καθ' ὅλον τὸ διάστημα οὐδὲ λέξιν, ἐγὼ δὲ ἐκ συστολῆς δὲν τῷ ἀπέτεινα τὸν λόγον, καὶ οὕτως ἡ σιωπὴ δὲν διεκόπη εἰμὴ ἐκ τῆς ἐλευσεως τοῦ ὑπηρέτου ἀναγγείλαντος ὅτι ἡ ἄμαξα τοῦ κυρίου του ἦτο ἐτοίμη διὰ νὰ τὸν μεταφέρει πρὸς ἐπιθεώρησιν τῆς οἰκοδομῆς του.

Παρήλθον οὕτω ὀκτὼ ἡμέραι. Ἐγὼ ἀναγκαζόμενος νὰ διανύω τὰς ἡμέρας ἀπέναντι τοῦ ἀνθρωπίνου τούτου φαντάσματος κατελήφθην ὑπὸ ἀθυμίας θανασίμου· ἠσθάνθην τὴν πληξὶν εἰσδύουσαν εἰς τὸ σῶμά μου δι' ὅλων τῶν πόρων καὶ ἤρχισα νὰ φθονῶ τὴν ὄχι τόσῳ ἐπίζηλον δίκαιαν τῶν ἀδελφῶν τῆς Τράπας. Οἱ αὐστηροὶ οὗτοι ἀναχωρηταί, ἔλεγον κατ' ἰδίαν, ἀνταλλάσσουσι τοῦλάχιστον δύο λόγους δσάκις συναντῶνται «ἀδελφὲ πρέπει ν' ἀποθάνωμεν», λέγει ὁ εἷς, ὁ δὲ ἕτερος ἀποκρίνεται «Πρέπει ν' ἀποθάνωμεν ἀδελφὲ» ὅπως δὴ ποτε εἶναι ὁμιλία καὶ ἡ ὁμιλία εἶναι ὄπλον ἀμυντικόν, ἀντιφάρμακον κατὰ τῆς τοιαύτης ἐκουσίας δηλητηριάσεως διὰ τῆς σιωπῆς· ἀλλ' ὁ σὶρ Ἰάκωβος μὲ ἀπεστέρησε καὶ τῆς θλιβεραῦς ταύτης παρηγορίας καὶ μὲ κατεδίδασκε ν' ἀποθάνω χωρὶς ν' ἀκούσω κἄν οὐδὲ τὴν καταδίκην μου.

Ἐφοβήθην δὲ μήπως ἡ διάθεσις αὕτη τοῦ νοῦς ἐπηρέασεν καὶ τὸ ἔργον μου καὶ ζωγραφίσω μὲ μελανὰ χρώματα, ὅπως ἔβλεπον τὰ ἀντικείμενα μελανὰ. Διὸ καὶ χάριν τῆς εἰκόνος καὶ χάριν ἐμοῦ αὐτοῦ ἀπεφάσισα νὰ διαρρήξω τὸν πάγον, καὶ τρώντι τὴν ἐννάτην ἡμέραν ἤρξατο ὁ ἐξῆς διάλογος μεταξὺ ἐμοῦ καὶ τοῦ σὶρ Ἰακώβου Κλίντον.

— Θὰ σημάνωσι μετ' ὀλίγον αἱ τρεῖς ὥραι, ταγματάρχα, καὶ θὰ ὑπάγητε ὡς συνήθως νὰ ἐπισκεφθῆτε τὴν οἰκοδομὴν σας, ὅπερ πολὺ μὲ λυπεῖ διότι θὰ ἀναγκασθῶ ν' ἀναβάλω εἰς αὔριον μέρος τι τῆς εἰκόνος τὸ ὁποῖον ἐπεθύμουν ν' ἀποπερατώσω σήμερον. . . Ἀλλὰ τί ποιητέον, ἀφοῦ ἡ ἐκλαμπρότης σας ἐπιθυμεῖ νὰ ἐπισκεφθῇ τὴν οἰκοδομὴν εἰς τὰς τρεῖς ἀκριβῶς.

— Τοιαύτην τάξιν ἐτήρησα ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς οἰκοδομῆς.

— Ἄν δὲν ἐφοβούμην μὴ φανῶ ἀδιάκριτος, θὰ σᾶς ἠρώτων, ταγματάρχα, πρὸς ποῖον μέρος κεῖται τὸ κτῆμά σας.

— Περὶ τὸ προάστειον τῆς Ροκέτης

— Καὶ θὰ κατοικήσητε ἐκεῖ, ταγματάρχα;

— Ναι, εἶπε, σκοπεύω νὰ ἐγκατασταθῶ μετὰ ἓνα μῆνα.

— Δὲν σᾶς φαίνεται ὅτι ἡ συνοικία αὕτη τῶν Παρισίων εἶναι ὅπως οὖν μελαγχολική;

— Ὁχι.

— Ἐνόμιζον ὅτι ἡ γειτνίασις τῶν νεκροταφείων δὲν εἶναι τόσον. . .

— Ἐγὼ ἀγαπῶ τὰ νεκροταφεῖα, εἶπεν ὁ σὶρ Ἰάκωβος Κλίντον διακόπτων με διὰ τρόπου ὅστις μοὶ ἐπροξένησε ῥίγος.

Ἀφοῦ τὸ νεκρικὸν πρότυπόν μου ἀπῆλθε κατὰ τὸ εἰωθὸς εἰς ἐπίσκεψιν τῆς οἰκοδομῆς του, ἐκεν-
τήθην ὑπὸ περιεργείας καὶ ἀπεφάσισα νὰ ζητήσω
ἐκτενεστέρας πληροφoρίας.

— Μήπως γνωρίζεις ἀκριβῶς, ἡρώτησα τὸν
ὕπηρετὴν ὅστις μὲ ἐβοήθει καθ' ἐκάστην εἰς τὴν
διευθέτησιν τῶν γραφικῶν σκευῶν μου, ποῦ κεῖται
τὸ οἰκόπεδον ἐπὶ τοῦ ὁποίου ὁ σὶρ Ἰάκωβος Κλίν-
τον οἰκοδομεῖ τὴν ἐξοχικὴν του οἰκίαν;

— Ναί, μοι ἀπεκρίθη ὁ ὑπηρετὴς· τὸ οἰκόπε-
δον κεῖται ἐντὸς τοῦ νεκροταφείου τοῦ Père-
Lachaise, καὶ ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ὑμεῖς ἀποκαλεῖ-
ται ἐξοχικὴν οἰκίαν δὲν εἶναι οἰκία, ἀλλὰ τάφος.

Ὀλίγου δεῖν ἔπεσεν ἐκ τῶν χειρῶν μου ἡ γρα-
φίς. Τότε ἀνεμνήσθην τῶν λόγων τοῦ ταγματάρ-
χου περὶ τῆς ιδιοκτησίας του, εἰπόντος «σκοπεῖω
νὰ ἐγκατασταθῶ μετὰ ἑνα μῆνα» ἕνα δὲ μῆνα
ἀκριβῶς μοι ὤρισε πρὸς ἀποπεράτωσιν τῆς εἰκό-
νος του. Οὐδεμίᾳ λοιπὴν ἀμφιβολίᾳ ὑπάρχει, διε-
λογίσθην, ὅτι ὁ δυστυχὴς αὐτὸς μελετᾷ νὰ φονευ-
θῇ, καὶ καθ' ὁ γνήσιος Ἀγγλος συνέλαβε τὴν ἀλλό-
κοτον ἰδέαν νὰ οἰκοδομήσῃ τάφον τῆς ἀρεσκείας
του ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησίν του, φοβούμενος μήπως δὲν
εὕρῃ τὸ σῶμά του ἀρκετὴν ἀνάπαυσιν ἀλλαχοῦ!

Φρίκη μὲ κατέλαβε τὴν ἐπαύριον ὅτε ἐπαρου-
σιάσθην ἐνώπιον τοῦ ἀνθρώπου τούτου, ὅστις καί
τοι ἔχων ἐν ἀφρονίᾳ πᾶν ὅ,τι συντελεῖ πρὸς τὴν
ἐπίγειον εὐδαιμονίαν, ὑγείαν δηλαδὴ, πλούτη,
τίτλους, κατεδίδασκεν αὐτὸς ἑαυτὸν εἰς θάνατον
καὶ ὤρισε καὶ τὴν ἡμέραν τῆς θανατικῆς ἐκτελέ-
σεως. Βαθμηδὸν τὴν φρίκην διεδέξατο ὁ οἶκος,
καὶ συνέλαβον τὴν ἐλπίδα ν' ἀνακαλύψω τὴν αἰ-
τίαν τῆς τοιαύτης κατὰ τῆς ζωῆς ἀποστροφῆς
καὶ ν' ἀποτρέψω τὴν πάσχουσαν ἐκείνην ψυχὴν
ἀπὸ τὴν κακοῦργον ἀπόφασιν.

Καὶ πρῶτον μὲν ἠθέλησα νὰ βεβαιωθῶ περὶ
ἐνὸς πράγματος.

— Ταγματάρχα, εἶπον, ἀπεφασίσατε ἀναμφι-
βόλως νὰ μὴ ἐγκατασταθῇτε εἰς τὴν νέαν σας
κατοικίαν πρὶν ἢ περατωθῇ ἐντελῶς ἡ εἰκὼν σας;

— Ναί, ἀλλ' ὡς γνωρίζετε βιάζομαι καὶ ἐλ-
πίζω νὰ περατωθῇ ἐντὸς τοῦ ὁρισθέντος χρονικοῦ
διαστήματος.

Ἀπὸ τῆς ὥρας ἐκείνης ἀπεφάσισα, ἵνα μὴ ἐ-
λέγχωμαι ὑπὸ τῆς συνειδήσεως, νὰ ζωγραφίζω
ὅπως ἡ Πηνελόπη ὕφαινε τὸν ἱστόν της· κατέ-
στρεφον δηλαδὴ καθ' ἐκάστην τακτικῶς ἅμα ἀνε-
χώρει ὁ ταγματάρχης πᾶν ὅ,τι ἐζωγράφιζον πα-
ρόντος αὐτοῦ.

Δὲν ἤξεύρω ἂν ἐνόησε τὸ τέχνασμα· ἀλλ' ἐν
μιά τῶν ἡμερῶν μοι εἶπε μὲ ὕφος ἀρκετὰ ἐπιπλη-
κτικὸν ὅτι ἡ ἐργασία δὲν προέβαινε, ὅτι δὲν θὰ
περατωθῇ κατὰ τὴν λήξιν τῆς ὁρισθείσης προθε-
σμίας καὶ ὅτι ἂν δὲν ἐξακολουθήσω μετὰ πλειοτέ-
ρας δραστηριότητος θὰ ἀναγκασθῇ νὰ ἀναθέσῃ
εἰς ἄλλον, ἔστω καὶ κατώτερον τὴν τέχνην, τὸ
ἔργον ὅπερ μοι ἐνεπιστεύθη.

— Ἀπόφασιν ἔχω, προσέθηκε, ν' ἀποστείλω τὴν
εἰκόνα μου εἰς τὴν ἐν Ἀγγλίᾳ ἀνεψίαν μου τὴν
ἡμέραν καθ' ἣν θ' ἀφήσω τὸ μέγαρον τοῦτο καὶ
θὰ ἐγκατασταθῶ . . .

— Εἰς τὸ περὶ τὴν Ῥωκέτην κτῆμά σας ἴσως,
ταγματάρχα;

— Ναί.

— Εἰς τὴν οἰκίαν τὴν ὁποίαν ἐκτίσατε καὶ
εἰς τῆς ὁποίας τὴν ἐπιστασίαν κατεβάλετε το-
σοῦτον ζήλον;

Ὁ σὶρ Ἰάκωβος Κλίντον ἐνευσε διὰ τῆς κεφα-
λῆς καταφατικῶς.

— Ἀλλ' εἶναι λοιπὸν ἀνάγκη ἄφροντος, ταγ-
ματάρχα, ἐξηκολούθησα λέγων, ν' ἀφήσητε τὸ
ῥαῖον τοῦτο μέγαρον, τὸ εὐρύχωρον, τὸ λίαν
εὐάερον καὶ ἀναπαυτικώτατον καὶ νὰ ὑπάγητε
νὰ ζήσητε . . ἢ μᾶλλον νὰ κατοικήσητε τὴν εἰς
Ῥωκέτην μικρὰν ὑμῶν οἰκίαν;

— Εἶναι τῶντι μικρά, κύριε, ἡ κατοικία ἣν
οἰκοδομῶ εἰς Ῥωκέτην, ἀλλὰ τίς σὰς ἐπληροφό-
ρησε περὶ τούτου;

Εἰς τὴν ἐρώτησιν ταύτην, τὴν δίκην ἐπιπλή-
ξεως γενομένην κατὰ τῆς περιεργείας μου, ἐφέλ-
λισα λέξεις τινὰς δι' ὧν ἀπέδειξα εἰς τὸν σὶρ Ἰά-
κωβον ὅτι ἀνεκάλυψα τὸ μυστικόν του.

— Βλέπω, εἶπε τότε, ὅτι ἀνωφελῶς σὰς κρί-
πτω ἐπὶ πλέον τὰ σχέδιά μου. Σκοπεύω τῶντι
νὰ αὐτοχειρισθῶ εὐθὺς ἅμα ὁ τάφος καὶ ἡ εἰκὼν
μου περατωθῶσιν· ὑπελόγισα δὲ ὅτι θὰ δυνηθῶ
νὰ πραγματοποιήσω τὴν ἀπόφασίν μου περὶ τὰς
ἀρχὰς τοῦ ἐλευσομένου μηνός· ἀλλ' ἤδη παρατη-
ρῶ μετὰ λύπης ὅτι θὰ ἀναγκασθῶ ν' ἀναβάλω
τὴν ἐκτέλεσιν ἐπὶ δύο ἢ τρεῖς ἐβδομάδας, διότι
ὄχι μόνον ἡ εἰκὼν μου προβάλει βραδέως, ἀλλὰ
καὶ ὁ ἀρχιτέκτων ἔσφαλεν εἰς τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ
σχεδίου κατὰ τὸ ὁποῖον ἐπιθυμῶ νὰ οἰκοδομηθῇ
ὁ τάφος μου, καὶ πρέπει τώρα νὰ κτισθῇ ἐξ ἀρχῆς
μία ὁλόκληρος πλευρά. Ὡστε διὰ ν' αὐτοχειρια-
σθῶ εἶμαι ἠναγκασμένος νὰ περιμένω ἑωσοῦ ὁ
ἀρχιτέκτων ἐπανορθώσῃ τὸ ἐκ τῆς ἀνικανότητός
του προελθὸν λάθος. Ἰδοὺ ὁπόσα πράγματα παρέ-
χουσιν αἱ οἰκοδομαί!

Ἐκ τοῦ ξηροῦ ὕφους τῆς ὀμιλίας τοῦ σιρ Ἰακώβου Κλίντον καὶ ἐκ τοῦ χαρακτηῖρος τῆς φυσιογνωμίας του ἐνόησα ὅτι ἤθελεν ἀποδοῖ ματαίᾳ οἰαδήποτε ἀπόπειρα, στηριζομένη ἐπὶ τοῦ ὀρθοῦ λόγου, πρὸς ἀποτροπὴν τῆς μαιφόνου ἀποφάσεως· ὅθεν ἀπεφάσισα ἡρωικώτατα νὰ προσποιηθῶ ἀδιαφορίαν, ἐλπίζων νὰ φέρω σωτηριώδη τινα ἀντιδράσιν.

— Κατανοῶ πλήρῶστα τὴν στενοχωρίαν σας, ταγματάρχα, ὑπέλαβον χωρὶς νὰ διακόψω τὴν ἐργασίαν μου· αἱ οἰκοδομαὶ παρέχουσι τῶντι πολλὰς δυσαρεσκείας, ἀλλ' ἀφ' ἑτέρου εἶναι ἀναγκαῖον κακόν, ἐκτὸς ἂν κάμῃ τις τὴν ἀνοησίαν νὰ ἀγοράσῃ τάφον ἑτοιμον καὶ νὰ ὑπάγῃ νὰ ταφῇ ὅπως τύχῃ χωρὶς ἄνεσιν καὶ χωρὶς ἀνάπαυσιν! Τὸ ἐπ' ἐμοί, σήμερον ὅτε γνωρίζω ὁπόσον ἰσχυροὺς λόγους ἔχετε ἐπιζητοῦντες τὸ σύντομον καὶ ταχὺ, ὑπόσχομαι νὰ διπλασιάσω τὴν δραστηριότητά μου ὥστε νὰ περατώσω τὸ ἔργον μου συγχρόνως μετὰ τοῦ ἀρχιτέκτονος.

Ἀπὸ τῆς ὥρας ἐκείνης ὁ σιρ Ἰάκωβος μοι προσεφέρῃ μετὰ πλειοτέρας κοινωνικότητος. Ἐλαλοῦμεν καθ' ἑκάστην περὶ τῆς προσεχοῦς αὐτοχειρίας του ὡς περὶ πράγματος φυσικωτάτου, καὶ μοι ἐπέδειξε τὸ πιστόλιον, δι' οὗ ἔμελλε νὰ διαρρήξῃ τὸ κρᾶνιον του.

— Τὸ πιστόλιον τοῦτο, μοι εἶπεν, εἶναι προῖδον νεωτάτης καὶ περιεργοτάτης ἐφευρέσεως.

— Μὴ τοι πρῶτος ὑμεῖς, ταγματάρχα, θὰ δοκιμάσητε τὴν ποιότητά του;

— Ὡ! ὄχι, διότι γνωρίζω τοῦναντίον τὰς ἀρετάς του, διὰ τοῦτο καὶ τὸ ἐπροτίμησα. Ἡ σφαῖρα αὐτοῦ εἰσδύουσα εἰς τὸ σῶμα διαχωρίζεται εἰς τέσσαρα μέρη, ὥστε εἶναι σχεδὸν ἀδύνατον νὰ μὴ ἀποβῇ θανατηφόρος ἡ πληγὴ, διότι ἐν τοῦλάχιστον τῶν τεσσάρων τεμαχίων τῆς σφαίρας προσβάλλει συνήθως κυριώτατόν τι ὄργανον τῆς ζωῆς, ὡσάκως, ἐννοεῖται, τὸ πιστόλιον διευθυνθὲν κατὰ τοῦ στήθους ἢ κατὰ τῆς κεφαλῆς.

— Τί νὰ σὰς εἶπω, ταγματάρχα! ἀναγνωρίζω μὲν τὰς ἀρετάς τοῦ πιστολίου σας, ἀλλὰ σὰς βεβαίω ὅτι, ἂν ἐγὼ ὁ πτωχὸς καὶ ἄσημος καλλιτέχνης ἀπεφάσισον ἀκλονήτως, ὡς ὑμεῖς, ν' αὐτοχειρισθῶ θὰ μετεχειρίζομην πρὸς τοῦτο μέθοδον παραδοξοτέραν, φρικωδεστέραν, εὐγενεστέραν ἤ σως, ἀναντιρρήτως ὅμως ἀσφαλεστέραν.

— Μοὶ κεντάτε τὴν περιέργειαν, κύριε Μάρκελλε Μπονῶ, εἶπεν ὁ σιρ Ἰάκωβος Κλίντον μετὰ τινος ζωηρότητος, ποία εἶναι ἡ μέθοδός σας;

— Ἡ ἐξῆς. Θὰ ἀπέλθω εἰς Ἀμερικὴν καὶ θὰ κρημινισθῶ εἰς τοὺς καταρράκτας τοῦ Νιαγάρα, ἐνθα ἡ σὰρξ καὶ τὰ ὀστέα μου ἐν τῷ ἅμα θὰ συνθλασθῶσι, θὰ μετατραπῶσιν εἰς κόνιν καὶ θὰ διασκορπισθῶσιν εἰς τὸ παφλάζον ἐκεῖνο βάραθρον τὸ βροντῶν ὡς βρευστὸς κεραυνός. Ὁ σιρ Ἰάκωβος Κλίντον ἐφάνη σκεπτόμενος ἐφ' ὧσων εἶπον, τὰ δὲ χεῖλη του σχεδὸν ἀνεπαισθήτως διεστάλησαν.

— Ἐμειδιάσατε, ταγματάρχα, εἶπον.

— Οὕτω νομίζετε;

— Ναὶ οὕτω μοι ἐφάνη.

— Πιθανόν· ἀλλὰ καὶ ἂν ἐμειδίασα δὲν σημαίνει ὅτι ἐπιδοκιμάζω τὴν πρότασίν σας.

— Δὲν ἰσχυρίζομαι τὸ ἐναντίον· ἀλλ' ὅπως ἂν ἔχῃ ἐπιμένω λέγων ὅτι ἡ διὰ τοῦ Νιαγάρα αὐτοκτονία δύναται νὰ εὐχαριστήσῃ καὶ τὰς δυσκολωτέρας ἀπαιτήσεις.

Μετὰ παρέλευσιν ἀρκετῆς σιωπῆς ὁ σιρ Κλίντων ἀπεκρίθη·

— ἔχετε ἴσως ὑπὲρ ὑμῶν τὸ δίκαιον· ἀλλ' ὁ Νιαγάρας ἀπέχει πολὺ τῶν Παρισίων, τοῦλάχιστον τριῶν ἐβδομάδων δρόμον, ἐπομένως ἀνάγκη νὰ ζήσῃ τις ἐπὶ ματαίᾳ τρεῖς ἐβδομάδας!

— Ὡ! τρεῖς ἐβδομάδες παρέρχονται ταχέως καὶ μάλιστα ὅταν τις ταξειδεύῃ, διότι πλῆθος νεοφανῶν πραγμάτων διασκεδάζουσι καὶ τὴν ὁρᾶσιν καὶ τὸν νοῦν. Ἀλλ' ἴσως ὑμεῖς λυπεῖσθε νὰ ἐγκαταλείψητε τὴν ἐν τῷ νεκροταφείῳ οἰκοδομήν.

— Ὁχι, ἀπεκρίθη τὸ εὐγενές μου πρότυπον, δὲν λυποῦμαι, προκειμένου λόγου περὶ Νιαγάρα, ἐὰν οὗτος ἔκειτο πλησιέστερον, ἀφοῦ μάλιστα τώρα πρέπει νὰ οἰκοδομηθῇ ἐξ ὑπαρχῆς ἡ μία πλευρὰ τοῦ τάφου. Ἀλλ' ὁ Νιαγάρας κεῖται τόσῳ μακράν!

— Τὸ βέβαιον εἶναι, εἶπον, ὅτι οὐδὲν ἀηδέστερον τάφου ἀνοικοδομουμένου. Ὁ Νιαγάρας κεῖται μακράν, τὸ ὁμολογῶ· ὁπόσον ὅμως ἀφ' ἑτέρου πρωτότυπος καὶ κεραυνοδόλος θάνατος! Τέλος πάντων δὲν ἀρρῶζει εἰς ἐμὲ νὰ προσπαθῶ νὰ σὰς παραπείσω, ἀλλ' ἂν ἤμην ἐγὼ εἰς τὴν θέσιν σας, δὲν θὰ ἐδίσταζον παντάπασι.

— Ἐγὼ διστάζω, εἶπεν ὁ σιρ Κλίντον, διότι ὁ καιρὸς τὸν ὁποῖον διανύομεν ζῶντες ἄνευ λόγου δὲν ἀνακτᾶται πλέον. Οὐχ ἦττον, προσέθηκε, θὰ σκεφθῶ περὶ τούτου, καὶ σὰς παρακαλῶ, ὅπως ἂν ἔχῃ, νὰ δεχθῇτε ἀπὸ τοῦδε τὰς εὐχαριστίας μου, διότι αἱ συμβουλαὶ σας ἀποδεικνύουσιν ὅτι ἐνδιαφέρεσθε ὑπὲρ ἐμοῦ.

Τὰς ἐπομένας ἡμέρας εὗρον τὸν σιρ Ἰάκωβον

Κλίντον ἤττον ὁμιλητικὸν καὶ ἐντελῶς παραδε-
δομένον εἰς τὴν θυμοδόρον μελαγχολίαν, ὥστε μό-
λις διὰ μονοσυλλάβων ἀπεκρίνετο εἰς τὰς ἐρω-
τήσεις μου.

Ἐσκέπτετο ποῖον τρόπον αὐτοχειρίας νὰ παρα-
δεχθῇ ὀριστικῶς.

Ἡ δὲ ἀπόφασις ἐγένετο ἐν ἡμέρᾳ Σαββάτῳ τῇ
9 Ἰουλίου 1859. Ὅτε δηλαδὴ εἰσηλθε κατὰ τὸ
εἰωθὸς εἰς τῶν ὑπηρετῶν καὶ ἀνήγγειλεν ὅτι ἡ ἁ-
μαξὰ ἦν ἐξευγμένη,

— Δὲν θὰ ὑπάγω πλέον, εἶπεν ὁ σὶρ Ἰάκωβος
Κλίντον, πρὸς ἐπίσκεψιν τῆς οἰκοδομῆς μου. Ὑ-
στερον δὲ στραφεὶς πρὸς ἐμὲ προσέθηκε.

— Κύριε Μάρκελλε Μπονῶ, ἀφοῦ ὥριμος συνε-
σκέφθην καὶ ἐσυζήτησα μετὰ τοῦ ἑαυτοῦ μου,
ἀπεφάσισα νὰ παραδεχθῶ τὴν πρότασίν σας καὶ
διὰ τῆς πρώτης εὐκαιρίας θὰ ἀπέλθω εἰς τοὺς
καταβράκτας τοῦ Νιαγάρα. Σᾶς προτείνω δὲ νὰ
συνταξειδεύσωμεν, καὶ νὰ ἀποπερατώσῃτε ἐν Ἀ-
μερικῇ τὴν εἰκόνα μου, ὅπου καὶ θὰ σᾶς ἀναθέσω
καὶ τινὰς παραγγελίας τὰς ὁποίας, ἐὰν εὐαρεστῇ-
σθε, θὰ κοινοποιήσῃτε εἰς τὴν ἀνεψιάν μου μετα-
βαίνοντες εἰς Λονδὶνον ἅμα παύσω τοῦ ζῆν.

Τὴν ἀπροσδόκητον ταύτην πρότασιν ἀκούσας
εὐρέθην τὸ πρῶτον εἰς ἀπορίαν τί νὰ ἀποκριθῶ,
διότι καὶ μὲν ἐπεθύμουν, εὐσπλαγχνίᾳ φερόμενος
πρὸς τὸν ταλαίπωρον ἀσθενῆ, νὰ τὸν συνοδεύσω
καὶ ν' ἀποπειραθῶ μέχρις ἐσχάτων μήπως τὸν
ἀποτρέψω τοῦ ὀλεθρίου σχεδίου του· ἀλλ' εἶχον
σπουδαίας τινὰς υποθέσεις ἐν Παρισίοις καὶ τινὰς
ἡμιτελεῖς εἰκόνας, τὰς ὁποίας ὤφειλον νὰ περα-
τώσω ταχέως, τὸ δὲ ταξιδεῖδιον εἰς Ἀμερικὴν ἀνέ-
τρεπεν ὅλους τοὺς ὑπολογισμούς μου. Ὅθεν, φυ-
σικῶς τῷ λόγῳ ἐδίστασα, ἀλλ' ὁ σὶρ Ἰάκωβος
Κλίντον ἐνόησε τὸ αἷτιον τοῦ δισταγμοῦ καὶ
ἐπειδὴ ἦτο ὅσω πλούσιος τόσω καὶ μεγαλόδωρος,

— Ἠξέυρω, εἶπεν, ὅτι ὀφείλω νὰ σᾶς ἀποζη-
μιώσω διὰ τὴν ἀπώλειαν τοῦ χρόνου καὶ τὰς ἐνο-
χλήσεις τοῦ ταξιδιῶ. Εἴπατέ μοι λοιπὸν, σᾶς
παρακαλῶ, ἐὰν πεντήκοντα χιλιάδες φράγκα σᾶς
φαίνονται ἀρκετὰ πρὸς πληρωμὴν τῆς εἰκόνης
μου καὶ ἀποζημιώσιν ὅλου τοῦ χρονικοῦ διαστή-
ματος, τὸ ὁποῖον θὰ ἀφιερῶσθε εἰς ἐμέ.

Ἡ ποσότης, κατὰ τὸ λέγειν τοῦ Βαλζάκ, εὐκα-
ταφρόνητος δὲν ἦτο, καὶ δὲν ἐχρειάζοντο πολύ-
πλοκοι ὑπολογισμοὶ διὰ νὰ καταπεισθῶ ὅτι μὲ
ὑπερσέμφορε νὰ ἐγκαταλείψω τὰς εἰκόνας μου
(τὰς ὁποίας ἐδυνάμην κατόπιν νὰ περατώσω) καὶ
νὰ ἀκολουθήσω τὸν σὶρ Ἰάκωβον Κλίντον. Ἐκτὸς

δὲ τούτου ὁμολογῶ, καὶ ἂς μὴ ὑποτεθῇ ὅτι τὸ
λέγω ἐγκυχῶμενος, ὅτι ἡ πρὸς τὸν δυστυχῆ τοῦ-
τον Ἀγγλον μεγάλη συμπάθειά μου καὶ ἡ ἐλπίς
νὰ τὸν σώσω ἀπὸ τοῦ θανάτου ἢ τοῦλάχιστον νὰ
παρατείνω τὸν χρόνον, μὲ κατέπεισαν, ὅσον καὶ
τὸ χρηματικὸν συμφέρον, νὰ παραδεχθῶ τὴν
προσφορὰν του.

— Ταγματάρχᾳ, τῷ εἶπον, περιττὸν νὰ λα-
λῆτε περὶ ἀργυρίου· ἐγὼ δέχομαι, διότι θεωρῶ
τιμὴν μου νὰ σᾶς συνοδεύσω εἰς τὸ ταξιδεῖδιον τοῦτο
τὸ . . , πῶς νὰ τὸ ὀνομάσω;

— Ὀνομάσατε αὐτὸ διασκεδαστικόν, κύριε
Μάρκελλε Μπονῶ, διότι θὰ μοὶ παρέξῃ ἀσφαλῆ
θάνατον. Ἀλλ' ἂς μὴ χάνωμεν τὸν πολῦτιμον χρό-
νον, καὶ ἂς ἀναχωρήσωμεν, σᾶς παρακαλῶ, ὅσον
ἔνεστι τάχιον. Τὸ ἐπ' ἐμοὶ θέλω διατάζει τὰ δέ-
οντα ὥστε αὖριον ν' ἀπέλθωμεν ἐκ Παρισίων. Ἀπε-
φάσισα δὲ νὰ ταξειδεύσω ἄνευ τινὸς ἄλλης συνο-
δείας ἵνα μὴ ἐφελκίσω οὐδενὸς τὴν προσοχὴν ἐπὶ
τοῦ αὐτόμου μου· ὅθεν θ' ἀναχωρήσωμεν μόνοι οἱ
δύο ἡμεῖς. Ἀφιερούμαι δὲ καθ' ὁλοκληρίαν εἰς τὴν
ἀβροφροσύνην ὑμῶν, κύριε Μάρκελλε Μπονῶ, ἐλ-
πίζων νὰ ταξειδεύσω ὅσον ἔνεστι ἀναιτότερον καὶ,
πρὸ παντὸς ἄλλου, ταχύτερον. Τοιουτοτρόπως
καθ' εἰς ἐξ ἡμῶν ἔχει τὰς ὑποχρεώσεις του, καὶ
τὰς μὲν ὑμετέρας ἠκούσατε, ἡ δὲ ἰδική μου ὑπο-
χρεώσεις, ἥτις εἶναι καὶ ἡ εὐκολωτέρα, συνίσταται
εἰς τὸ νὰ ζήσω ἐωσότου φθάσωμεν ἀπέναντι τῶν
περιποθητῶν καταβράκτων τοῦ Νιαγάρα.

Μετὰ παρέλευσιν εἰκοσιτεσσάρων ὥρῶν κατε-
θυνόμεθα διὰ τοῦ σιδηροδρόμου εἰς Ἄβρ, διὰ νὰ
σκεφθῶμεν ἐν τῇ πόλει ταύτῃ περὶ τοῦ τρόπου
τῆς εἰς Ἀμερικὴν μεταβάσεώς μας.

Τοιαύτη εἶναι ἡ ἀληθὴς ἐξιστόρησις τῆς εἰς τὸν
νέον κόσμον ἀναχωρήσεώς μου.

Δὲν εἶχον λοιπὸν δίκαιον ἐν ἀρχῇ τῆς διηγήσεως
ταύτης νὰ ὀνομάσω περιεργοτάτας τὰς ἀφορμὰς
τοῦ ταξιδιῶ μου, καὶ δὲν σᾶς φαίνονται, φίλοι
ἀναγνώσται, ἄξια τῶν ἀναγνώσεως;

(Ἔπεται συνέχεια.)